

Monumentnummer*: 521212

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82658/20

Woonplaats* Tilburg
Gemeente* Tilburg
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Tilburg
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Tilburg
Sectie* M
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 11994

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig BANKGEBOUW uit 1903 in Art Nouveau, van de Geldersche Credietvereniging, naar ontwerp van architect J. v.d. Valk (Tilburg). Het gebouw ligt in de Stationsstraat, die na de aanleg van de spoorlijn door de stad vanaf 1870 is ontstaan. In 1922 wordt de bank aan de achterkant uitgebreid met een personeelskantoor door architect N. van Haspel (Oosterbeek). Het gebouw wordt in 1995 verbouwd door architect D. Storimans (Tilburg) tot advocatenkantoor waarbij de afwerking van het interieur is gewijzigd maar de oorspronkelijke indeling nagenoeg ongewijzigd is gebleven.

Omschrijving

Het bankgebouw heeft een, drie en vier bouwlagen met een zolder. De kelder ligt gedeeltelijk boven het maaiveld. Het gebouw wordt gedekt door samengestelde dakvormen van een schilddak met plat, een zadeldak met de nok loodrecht op de straat, en twee platte daken. De dakschilden zijn voorzien van leien. Op de noordhoek van de voorgevel, bezijden de ingang, bevindt zich een ronde arkeltoeren met een kegeldak. De voorgevel heeft een asymmetrische opbouw. In het eenlaagse gedeelte gedekt door een plat dak met lichtkap bevindt zich de hoofdingang. De dubbele hoge houten deuren met koperen gehengen en spionluikjes hebben een indeling in vier panelen, waarvan de bovenste van glas zijn. De ingang wordt bekroond door een Art Nouveau smeedijzeren hekwerk. Direct

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achter de hoofdingang bevindt zich het drielaagse gedeelte van de bank met erboven een dakterras. Aan de voorkant bevindt zich op de derde bouwlaag een rechtgesloten houten venster voorzien van een stalen I-profiel als latei met geklonken aanzetstukken in Art Nouveau met twee tussenstijlen en kalven. De pui van de bank bestaat uit drie identieke gekoppelde venstertraveeën, die aangezet worden door halfpilasters en gescheiden door twee pilasters. Het geheel ligt onder een zware puibalk. Op de balk stond oorspronkelijk de naam van de bank vermeld. De pilasters zijn voorzien van een kolomsculptuur. De houten vensters hebben twee tussenstijlen en kalven met daarin opgenomen stalen ramen. Als latei zijn boven de vensters stalen I-profielen met geklonken aanzetstukken in Art Nouveau toegepast. Onder elk venster bevindt zich een kelderlicht voorzien van zware siersmeedijzeren gecombineerde horizontale en verticale diefijzers. Boven de pui is de gevel, in de breedte, in drieën gedeeld. De linkerdeel onder de topgevel in het dak bestaat op de derde bouwlaag uit twee getoogde schuifvensters, die gescheiden worden door een brede gemetselde penant en op de vierde bouwlaag door drie gekoppelde schuifvensters met een rondboog in het bovenlicht voorzien van glas-in-lood in Art Nouveau stijl in de kleuren lichtblauw en geel en gescheiden door smalle natuurstenen penanten.

In de borstwering van de laatstgenoemde vensters bevindt zich een tegeltableau in Art Nouveau stijl met drie wapenschilden. Het linkse schild draagt drie gouden torens op een blauw veld (Tilburg). Het middelste bekroonde schild is omgeven door een lauwerkrans. Het wordt verdeeld in twee helften: links een gouden leeuw op een blauw veld en rechts een zwarte leeuw op een gouden veld (Gelderland). Het rechtse schild draagt een tweekoppige zilveren adelaar op een blauw veld (Arnhem). De topgevel is voorzien van een verticaal spleetvenster. De gevel wordt geflankeerd door twee gestileerde pelikanen, heeft eveneens een tableau waarop zich tussen bloemen drie bijen bevinden. De bij staat symbool voor ijver en spaarzaamheid en de pelikaan voor verzamelen. Het middendeel, liggend onder een rechte bakgoot bestaat op de derde bouwlaag uit drie getoogde schuifvensters, die gescheiden worden door een smalle gemetselde penant en op de vierde bouwlaag door drie kleine rechtgesloten draaivensters. Het rechterdeel wordt gevormd door de arkeltoeren. Hierin op beide bouwlagen vijf stenen vensters elk met een kalf en drie montanten. Het onderste bovendien met een dubbel kalf. In de stenen vensters houten ramen met in de bovenlichten glas-in-lood in Art Nouveau in de kleuren lichtblauw en geel. De arkel, die bekroond wordt door een loden piron, staat op een geprofileerde voet. De achtergevel heeft deur- en raamvensters die rechtgesloten zijn. De muuropeningen hebben stalen I-profielen lateien voorzien van een rollaag. Op de vierde bouwlaag een breed balkon met dubbele toegangsdeuren met zij- en bovenlichten. De achterdeur met bovenlicht ligt op een klein bordes, bereikbaar via een kleine frontale trap. Het opgaande werk van het bankgebouw bestaat uit rode baksteen gemetseld in kruisverband. In de voorgevel wordt het metselwerk afgewisseld door Noors graniet. De gehele pui, arkelkozijnen, topgevel en pelikaansculpturen zijn uit dit materiaal vervaardigd.

De gevel en arkeltoeren worden afgesloten door een fries met daarin een wit en blauw tegelmozaïek. De vertrekken van het bankgebouw zijn gegroepeerd rond de centrale hal, die over drie bouwlagen doorloopt. Hieronder bevindt zich de kluis met een omloop van blinde muren. De kluis is bereikbaar via een traliedeur voorzien met de initialen van de bank G. C. V. De kluisdeur is afkomstig van de firma S.J. Arnheim uit Berlijn.

Waardering

Het voormalige bankgebouw heeft algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de bouw van rijk gedetailleerde kantoren binnen de bestaande stedelijke structuur en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het bankgebouw. Architectuurhistorisch is het van belang vanwege de stijl en de detaillering in een regionale variant van de Art Nouveau en als voorbeeld van het werk van de architect Van der Valk. Het gebouw is belangrijk vanwege de gaafheid van het ex- en een deel van het interieur en met name door de typerende iconografie. Het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

heeft ensemblewaarde door de ligging in een stadsbeeld dat zich kenmerkt door de structurele en visuele gaafheid.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Bankgebouw